

Pārbaudi savu politiku

Gatavs teksts (prompts), ko iekopēt jebkurā mākslīgā intelekta rīkā — ChatGPT, Claude, Gemini, Copilot, Perplexity — lai iegūtu faktos balstītu, pārbaudāmu pārskatu par jebkuru 15. Saeimas vēlēšanu kandidātu. Bez aģitācijas. Bez izdomātiem faktiem. Secinājumus izdari pats.

Kāpēc šis prompts ir vajadzīgs

AI rīki mēdz izdomāt faktus, citātus un pat tiesvedības, ja tiem uzdod jautājumu bez noteikumiem. Šis prompts to aizliedz: tas liek AI vispirms atzīt, ko tas nezina, katram faktam norādīt konkrētu, atveramu avotu (URL) un lietot standarta frāzi “Nav atrasts pietiekams publisks pierādījums” visur, kur pierādījuma nav. Prompts nesaka, par ko balsot. Tas tikai sakārto faktus.

Kā lietot — 4 soļi

1 Nokopē promptu

Atver šī PDF 2. lappusi un nokopē visu tekstu rāmī — no pirmās līdz pēdējai rindai. Elektroniskā versija kopēšanai: knezins.com/prompts

2 Ielīmē AI rīkā

Atver ChatGPT, Claude, Gemini vai citu AI un ielīmē tekstu jaunā sarunā.

3 Ieraksti kandidāta vārdu

Aizvieto [VĀRDS UZVĀRDS], [PARTIJA] un, ja zināms, dzimšanas gadu. Kandidātu sarakstus atradīsi cvk.lv. Dzimšanas gads palīdz AI nesajaukt kandidātu ar citu cilvēku ar tādu pašu vārdu.

4 Lasi kritiski

Pievērs uzmanību sadaļām “Ko nevarēju pārbaudīt” un “Pašnovērtējums” un avotu marķējumam. Svarīgākos faktus pārbaudi pats oficiālajos avotos (saraksts 4. lpp.).

Svarīgi zināt, pirms sāc

AI atbilde nav gala patiesība. Ne visiem AI rīkiem ir piekļuve internetam — tāpēc prompts pirmajā solī liek AI pateikt, vai tas var meklēt aktuālus datus. Ja AI atzīst, ka interneta tam nav, tā atbilde balstās vecākos datos un vairāk faktu paliks sadaļā “nepārbaudāms”. Tas ir godīgs rezultāts — nevis kļūda.

PROMPTS · KOPĒT VISU TEKSTU RĀMĪ

Prompts v1.2

Aizvieto tikai tekstu kvadrātiņos. Visu pārējo atstāj nemainītu.

Tu esi neitrāls faktu pārbaudītājs, nevis viedokļa pautājs.
Atbildi latviski.

UZDEVUMS: izpēti Latvijas Saeimas kandidātu:
[Vārds Uzvārds], partija: [PARTIJA],
dzimšanas gads, ja zināms: [GADS vai "nav zināms"].

0. SPĒJU DEKLARĀCIJA (obligāti atbildes pirmajās rindās):
a) Interneta piekļuve: JĀ / NĒ
b) Manu zināšanu pēdējais datums: [datums]
c) Šis pārbaudes datums: [datums]
Ja interneta piekļuves NAV: atbildi tikai par to, ko droši
zini, un 6. sadaļā skaitļu vietā dod tikai precīzu ceļu,
kā vēlētājam datus atrast pašam.

IDENTITĀTES SLĒDZENE:

- Pirms jebkura fakta pārbaudīšanas, ka runā par pareizo personu (vārds + partija + dzimšanas gads + amats). Latvijā ir daudz cilvēku ar vienādiem vārdiem.
- Ja pastāv sajaukšanas risks, uzraksti to 0. sadaļā un iekļauj tikai faktus, kur identitāte ir droša.

ABSOLŪTIE NOTEIKUMI:

- NEIZDOMĀ faktus, citātus, datumus, amatus, balsojumus, tiesvedības, biogrāfiju, skaitļus.
- Ja nezini – raksti: "Nav atrasts pietiekams publisks pierādījums."
- Katram faktam norādi KONKRĒTU URL, ne tikai vietnes nosaukumu. Fakts bez URL = automātiski [Nepārbaudāms].
- Katru faktu marķē:
[Pārbaudīts – 2+ neatkarīgi avoti] / [Viens avots] / [Nepārbaudāms]
- Naudas summas un atalgojumu min TIKAI tad, ja vari atvērt oficiālu avotu (VID amatpersonu deklarācijas, gada pārskati) – ar gadu un URL. Ja avotu atvērt nevari, summu nemini vispār.
- Tiesvedībās stingri nošķir statusu: izmeklēšana / apsūdzība celta / notiesāts pirmajā instancē / spēkā stāties spriedums / attaisnots / process izbeigts. Bez spēkā stājuša sprieduma neraksti "vainīgs". Norādi lietas numuru, ja tas ir publiski pieejams.
- Citātus izmanto tikai ar avotu un datumu. Ja citātu nevari dokumentēt – necitē.
- Pie katra apgalvojuma nošķir tā tipu: dokumentēts fakts / mediju apgalvojums / paša kandidāta apgalvojums. Anonīmus un aktivistu resursus neizmanto kā faktu bāzi.
- Uzticamo avotu hierarhija: CVK, Saeima.lv, Latvijas Vēstnesis, manas.tiesas.lv, Uzņēmumu reģistrs / Lursoft, VID, LSM, pētnieciskā žurnālistika (Re:Baltica, De facto). Wikipedia – tikai orientācijai, ne kā avots.
- Politiskā neitralitāte: apraksti darbības, ne raksturu. Nelieto vērtējošus epitetus.

Prompta turpinājums nākamajā lappusē →

PROMPTS · TURPINĀJUMS (2/2)

ATBILDES FORMĀTS (stingri šāds, numurēts):

1. IDENTITĀTE – pilns vārds, dzimšanas gads, CVK saraksts un numurs sarakstā
2. IZGLĪTĪBA UN DARBA PIEREDZE – hronoloģiski, ar avotiem
3. POLITISKĀ KARJERA – visas partijas ar gadiem, visi amati; partiju maiņas izcel atsevišķi
4. SVARĪGĀKIE BALSOJUMI – 3 līdz 5 nozīmīgākie ar saeima.lv atsauci; atzīmē, ja balsojums ir pretrunā ar kandidāta publiskiem solījumiem
5. UZŅĒMUMI UN INTEREŠU KONFLIKTI – kapitāla daļas, valdes un padomes amati, patiesā labuma guvēja statusi; iespējamie konflikti ar politisko amatu
6. IENĀKUMI NO VALSTS SEKTORA – amati un atalgojums valsts vai pašvaldību iestādēs un kapitālsabiedrībās pa gadiem, tikai ar atvērtu oficiālu avotu; ja piekļuves nav – precīzs ceļš, kā vēlētajam datus atrast pašam
7. TIESVEDĪBAS – tikai dokumentētas, ar precīzu statusu un lietas numuru
8. KANDIDĀTA ATBILDES UZ KRITIKU – ar citātu avotiem
9. KO NEVARĒJU PĀRBAUDĪT – pilns saraksts, bez izlaidumiem
10. PAŠNOVĒRTĒJUMS – par katru sadaļu (1.–8.) viena rinda: AUGSTA / VIDĒJA / ZEMA drošība
11. KUR VĒLĒTĀJS VAR PĀRBAUDĪT PATS: cvk.lv, saeima.lv, lursoft.lv, vid.gov.lv (amatpersonu deklarācijas), manas.tiesas.lv

BEIGĀS: nesniedz ieteikumu, par ko balsot.

Fakti – tavi. Secinājumi – mani paši.

PĒC ATBILDES SAŅEMŠANAS

Kā lasīt AI atbildi

Trīs marķējumi, kas jāsaprot

[Pārbaudīts — 2+ neatkarīgi avoti]	Fakts apstiprināts vismaz divos neatkarīgos avotos ar URL. Visdrošākā kategorija, tomēr svarīgākajos gadījumos pārbaudi arī pats.
[Viens avots]	Fakts balstās tikai vienā avotā. Pirms tālākas izplatīšanas atrodi otru apstiprinājumu.
[Nepārbaudāms]	AI nevarēja norādīt atveramu avotu. Tas nenozīmē, ka apgalvojums ir nepatiess — tas nozīmē, ka to nedrīkst izplatīt kā faktu.

Trīs modeļu tests — kā lietot pareizi

Viens AI var kļūdīties pārliecinoši. Trīs AI reti kļūdās vienādi.

- 1 Iekopē šo pašu promptu vismaz trīs dažādos AI rīkos — piemēram, ChatGPT, Claude un Gemini. Der arī bezmaksas versijas.
- 2 Salīdzini atbildes sadaļu pa sadaļai. Formāts visiem ir vienāds — atšķirības uzreiz redzamas.
- 3 Fakts skaitās tikai tad, ja vismaz divi AI to apstiprina ar vienu un to pašu avota URL. Vienāds apgalvojums bez avota var būt kopīga kļūda, ne apstiprinājums.
- 4 Pretrunas starp AI ir tavs vērtīgākais atradums. Tieši tur ej uz pirmavotu pats.
- 5 Atceries galveno limitu: ja internetā dominē kļūda, visi AI to atkārtos vienbalsīgi. AI ir sijāšanas instruments. Pirmavots ir vienīgā patiesības pārbaude.

Kur pārbaudīt pašam — oficiālie avoti

cvk.lv	Kandidātu saraksti, partiju programmas, vēlēšanu rezultāti
saeima.lv	Deputātu balsojumi, sēžu stenogrammas, komisijas
vestnesis.lv	Oficiālie tiesību akti un paziņojumi
ur.gov.lv / lursoft.lv	Uzņēmumi, valdes, amati komercsabiedrībās
manas.tiesas.lv	Tiesu nolēmumi un lietu statusi
vid.gov.lv	Valsts amatpersonu deklarācijas
lsm.lv	Sabiedrisko mediju ziņu arhīvs

Godīgas lietošanas noteikumi

- Neizplati AI atbildi kā gatavu patiesību — īpaši sadaļas ar marķējumu [Viens avots] vai [Nepārbaudāms].
- Nepārveido promptu tā, lai tas kādu partiju izceltu vai nomelnotu — tad rezultāts vairs nav neitrāls.
- Pārbaudi vairākus kandidātus ar vienu un to pašu promptu — tikai vienādi kritēriji dod godīgu salīdzinājumu.
- Īpaši piesardzīgi izturies pret naudas summām un tiesvedībām (6. un 7. sadaļa). Bez atverama oficiāla avota tās neizplati.
- Ja AI atbildē pamani kļūdu, tā ir AI kļūda, nevis oficiāla informācija. Izšķirošais vienmēr ir primārais avots.

Versiju vēsture

v1.2 (2026. gada augusts) — pievienota identitātes slēdzene pret vārdamāsu sajaukšanu, prasība katram faktam norādīt konkrētu URL, drošinātājs pret izdomātām naudas summām bez interneta piekļuves, avotu tipu nošķiršana, AI pašnovērtējuma sadaļa un trīs modeļu testa protokols.

v1.1 (2026. gada jūlijs) — pirmā publiskā versija.

Skenē kodu.
Aktuālā versija un
teksta kopija:
knezins.com/prompts

Atruna. Šis prompts ir bezmaksas sabiedriska rīks. AI ģenerētā atbilde nav KNEZINS.com saturs, un KNEZINS.com neatbild par trešo pušu AI rīku sniegto informāciju vai tās precizitāti. Aktuālā prompta versija, labojumi un izmaiņu vēsture: knezins.com/prompts. Versija 1.2, 2026. gada augusts. Atļauts brīvi kopēt un izplatīt nemainītā veidā, norādot avotu.